

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki

Hiidenveden kunnostussuunnitelman luonnos (8.11.2012)

Lausunto

Lausunnon antaa Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry (rek.nro 116.353, 2186 jäsentä vuoden 2012 alussa). Tringa ry:n tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä- Uudellamaalla).

Resurssien kohdentaminen pääosin valuma-alueen tilan parantamiseen on kaikin puolin kannatettavaa. Kunnostussuunnitelman suurin ongelma on epävarmuus toimenpiteiden toteutumisesta.

Suunnitelma luettelee periaatteessa tärkeimmät keinot, jolla hyvään vesistöjen tilaan voidaan päästä. Kunnostustoimenpide nro 10.5 vaatisi olennaisesti enemmän huomiota, koska savimaan kunnan heikkeneminen (mururakenteen häviäminen) lienee tärkein mekanismi Suomen vesistöjen rehevöitymisessä viime vuosikymmeninä. Nurmimaiden muuttuminen noin 1950-luvulta alkaen kynnettäviksi pelloiksi on heikentänyt nopeasti maan laatua etenkin happamilla alustoilla (kuten savimailla). Mururakenteen syntymistä tulee edistää nurmien osuuden ja suorakylvöjen lisäämisellä, kalkin levityksellä jne.

Tärkeimmät maankunnostustoimenpiteet ovat nähdäksemme:

- monivuotisten nurmien osuuden roima lisääminen, etenkin kaltevilla pelloilla
- peltojen kalkitus ja muut maan rakeisuutta parantavat maanparannusmuodot
- viljelykierto suorakylvön mahdollisuuksien parantamiseksi sekä lannoitustarpeen vähentämiseksi
- salaojituksien tehostaminen alueilla, joilla ei ole monimuotoisuusmerkitystä korkeaa pintavettä vaativalle eliöyhteisölle. Salaojitustekniikoissa tulisi noudattaa parhaita menetelmiä (tutkimustietoa on toistaiseksi vähän eri salaojitusmenetelmien vesistövaikutuksista). Jäljellä olevaa avo-ojitusta ei kuitenkaan tulisi korvata sala-ojituksella.

Kosteikkojen perustamista tulisi edelleen edistää myös hankkeen rahoituksesta, sillä maatalouden investointitukien ehtoja monet viljelijät eivät (nykyjärjestelmässä) ilmeisesti täyttäisi. Kosteikkojen perustaminen vaatii myös osaamista, joten ulkopuolinen suunnittelu lienee välttämätöntä. Kosteikkojen perustamisella on aina myös merkittävää biodiversiteettiä eikä kustannustehoa voi tarkastella vain ravinnepoiston näkökulmasta. Sidosryhmiä kiinnostaa varmasti myös, mikä osuus kosteikoista on hankealueella raivattu aikoinaan pelloiksi.

Kannatettavaa on myös huomion kiinnittäminen kunnostussuunnitelmassa metsätalouden ravinnepäästöihin. Siihen tulisi panostaa uudessa hankkeessa ja kerätä seurantatuloksia.

Lisäksi kannattaa suunnitelmaa vielä tarkastella siitä näkökulmasta, että vuonna 2014 alusta alkaen rahoituskäytännöt voivat muuttua uuden EU:n budjettikauden vuoksi huomattavastikin ja joiltakin osin suunnitelma saattaa vanhentua silloin.

Margus Ellermaa, Tringa ry:n nimetty edustaja